



Online Híradó

2. szám

1990. december

A Miskolci Egyetem Központi Könyvtárának tájékoztatója az online világ újdonságairól

Az Online Híradó második számában az *online* információ-keresés első fázisáról, a felkészülésről olvashatnak. Az adatbázisokat bemutató állandó rovatainkban ez alkalommal a kohászattal és a nyersanyagiparral foglalkozó adatbázisok között válogatunk, valamint részletesen ismertetjük az INSPEC nevű mérnöki adatbankot.

Az *online* adatbázisokban akkor érdemes információt keresni, ha a rendelkezésre álló hagyományos eszközökkel a keresett adat nem, vagy csak hosszú, fáradságos munkával található meg. Mivel egy-egy adatbázisban több millió tétel is lehet, a felhasználónak pontosan tisztában kell lennie azzal, hogy mire is kíváncsi. Úgy kell leszűkítenie az öt érdeklő témát, hogy a kapott találatok száma lehetőleg száz alatt legyen. Ennél több találat kiíratása meglehetősen költséges és a kapott információk áttekintése, feldolgozása sok munkát igényel. A külföldi adatbázisok túlnyomó része angol, kisebb hányada német nyelvű. Az eredményes kereséshez alapvetően szükséges a témát pontosan lehatároló angol vagy német szak kifejezések ismerete. Ismerni kell a szakirodalomban jelenleg használt fogalmakat, az esetleges szinonimákat. A megfelelő kifejezések megtalálását segíthetik a könyvtárban található szótárak, lexikonok, szakkönyvek. A könyvtár rendelkezik a leggyakrabban használt adatbázisok tezauruszaival is, ezek használata jelentősen növelheti a keresés pontosságát. Ugyancsak nagy segítség lehet, ha a felhasználónak van már legalább egy könyve vagy cikke az adott témában, amelyben angol nyelvű rész

is van, ebből is lehet megfelelő kifejezéseket keresni. Szabadalom keresése esetén hasznos lehet az International Patent Classification Code, kémiai vegyületeknél a CAS Registry Number, termékek esetén pedig a Standard Industrial Classification Code ismerete.

A megadott fogalmakat tartalmazó tételekből a számítógép halmazokat képez, amelyek között halmazműveleteket lehet végezni. A felkészülés során érdemes olyan szempontokat is végiggondolni, melyekkel túl sok találat esetén tovább lehet szűkíteni azok számát (pl. az eredeti dokumentum nyelve, típusa, megjelenési ideje stb.).

Az Online Híradó következő számában az *online* adatbázisok használatának költségeivel foglalkozunk. Előjáróban annyit, hogy egy keresés költsége 3 és 10 ezer Ft között van. Az ár a keresés bonyolultságától és a kiíratott találatok számától függ.

Új adatbázisok decemberben :

- Japan Technology (ORBIT)
- Piers Exports - Imports (DIALOG)
- Markush Patent File (STN)
- Analytical Abstracts (STN)

Olcsóbb adatbázisok : (ORBIT)

- Japan Technology (január)
- Metadex (február)
- SciSearch (március)



1990. december 7.-én 14-15 óra között *online* bemutató és oktató videofilm vetítése a Könyvtár terminálszobájában!

Valogatás a kohászat és a nyersanyagipar legfontosabb adatbázisai közül

- **Corrosion (ORBIT)**
Különböző anyagok - elsősorban fémek - tulajdonságai a hőmérséklet és a kémiai reakciók függvényében.
- **Engineered Materials Abstracts (DIALOG, STN, ORBIT)**
Elsősorban nem-fémes nyersanyagok gyártásával felhasználásával kapcsolatos szakirodalom adatbázisa. (56 ezer rekord)
- **Materials Business File (DIALOG, DATASTAR, ORBIT, STN)**
Nyersanyagok termelésének, felhasználásának üzleti adatai, piaci információk.
- **Metadex (DIALOG, STN, DATASTAR)**
A legnagyobb kohászati szakirodalmi adatbázis. (790 ezer tétel)
- **Materials Property Data Network (STN)**
Hét adatbázis gyűjteménye, több tizezer alumínium, acél, ötvözet összetétele és fizikai tulajdonságai. Az MPDSEARCH adatbázis tartalmazza a világ valamennyi nyersanyagokkal foglalkozó számítógépes adatbázisának legfontosabb adatait.
- **Metals Data File (ORBIT)**
Fémek és ötvözetek fizikai tulajdonságai, felhasználásuk, gyártók legfontosabb adatai. (45 ezer rekord)
- **Nonferrous Metals Abstracts (DIALOG)**
Vasat nem tartalmazó fémek, ötvözetek szakirodalmának adatbázisa. (121 ezer tétel)
- **Pascal (DIALOG)**
Általános témájú adatbázis, benne kohászati irodalmi adatok (2,6 millió tétel)
- **SDIM (STN) (220 ezer szakirodalmi adat a fémekkel kohászattal kapcsolatban.)**
- **Silica (STN)**
Nem-fémes szervesetlen nyersanyagok szakirodalmi bibliográfiája. (29 ezer adat)
- **World Aluminum Abstracts (DIALOG)**
142 ezer bibliográfiai adat az alumínium előállításával, felhasználásával kapcsolatban.
- **Weldsearch (ORBIT)**
Fémek hegesztésével, kifáradásával, korróziójával foglalkozó szakirodalom. (106 ezer)

Adatbázis ismertető

INSPEC



Az INSPEC adatbázis talán a világ legnagyobb online módon elérhető adatbázisa, jelenleg kb. 3 750 000 bibliográfiai adatot tartalmaz. Az adatbázist az Institution of Electrical Engineers (IEE) állítja elő és a Physics Abstracts, az Electrical and Electronics Abstracts, valamint a Computer and Control Abstracts című referáló folyóiratok anyagát tartalmazza 1969-től. Az adatbázist néhány héttel ezelőtt szervezték át, négy különböző file-t alakítottak ki. Az első a teljes anyagot magában foglalja, a második csak az 1969 és 1982 között bevitt adatokat, a harmadik 1983-tól tartalmazza a rekordokat. A negyedik file 1989 első két hónapjának 38 ezer bibliográfiai tételéből áll, gyakorlati célokat szolgál, minimális díjért lehet használni. Az adatbázisba kéthetenként viznek be újabb adatokat, minden alkalommal kb. 11 ezret.

Az INSPEC előállító több mint 4100 folyóiratot és egyéb periodikát figyelnek. Az ezekből származó cikkek adatai teszik ki az adatbázis 82 %-át. A többi konferencia anyag, könyv, disszertáció, kutatási jelentés és szabadalom. Többféle mérnöki tárgyú szakirodalmat gyűjtenek, a cikkek témáját négy nagy csoportba sorolják:

- Fizika (oszillogászat, atomfizika, biofizika, geofizika, matematika, optika, fizikai kémia, kvantummechanika, termodinamika stb.)
- Elektronika (áramkörök, elektromágneses mezők és hullámok, elektronikai eszközök, radar, telekommunikáció stb.)
- Számítástechnika (alkalmazások, hardver, szoftver, informatika, automatizálás, rendszerelemlet stb.)
- Információs technológiák (üzleti és pénzügyi alkalmazások, ipari mérnöki alkalmazások, management, iroda-automatizálás stb.)

Az adatbázis készítői rendkívül gondosan és részletesen írják le a dokumentumokat. A bibliográfiai adatokon kívül az INSPEC-be beviszik a dokumentumban előforduló valamennyi anyag és termék minden olyan kémiai, fizikai, műszaki adatát, amely szerepel a cikkben. A folyóiratcikkekhez általában egy nagyon jól összeállított abstract is tartozik, amelyet igyekeznek a cikk szerzőjével megírni. Így az INSPEC az eredeti dokumentum nélkül is rendkívül informatív lehet.

Az INSPEC használatának díjai:

- | | |
|--|----------|
| - az adatbázis használati díja percenként | 1,95 USD |
| - a gyakorló file használati díja percenként | 0,25 USD |
| - egy teljes rekord kinyomtatása | 0,70 USD |

A Központi Könyvtárban rendelkezésre áll az INSPEC tezaurusának 1989-es kiadása, amely 12,500 kifejezést tartalmaz, valamint az egyes szakterületek osztályozási kódjait felsoroló 1981-es INSPEC Classification című kiadvány.

Az INSPEC adatbázis a DIALOG és az STN szolgáltatóközpontokon keresztül érhető el.

A Központi Könyvtár online szolgáltatásairól a 13-27-es melléklen, ill. a földszinti terminálszobában lehet felvilágosítást kapni.